

**EURÓPAI RASSZIZMUS
ÉS INTOLERANCIA-ELLENES BIZOTTSÁG**

**AZ ECRI ÁLTALÁNOS IRÁNYELV
AJÁNLÁSA NO. 3:**

**HARC A ROMÁKAT/CIGÁNYOKAT
SÚJTÓ FAJGYŰLÖLET
ÉS INTOLERANCIA ELLEN**

Strasbourg, 1998. március 6

Secretariat of ECRI
Directorate General of Human Rights and Legal Affairs
Council of Europe
F - 67075 STRASBOURG Cedex
Tel.: +33 (0) 3 88 41 29 64
Fax: +33 (0) 3 88 41 39 87
E-mail: combat.racism@coe.int

web site: www.coe.int/ecri

Az Európai Rasszizmus és Intolerancia-ellenes Bizottság:

Emlékeztetve az Európa Tanács tagállamai állam- és kormányfőinek Bécsben, 1993. október 8-9-én tartott első csúcstalálkozóján hozott határozatára;

Emlékeztetve arra, hogy a rasszizmus, idegengyűlölet, antiszemitizmus és intolerancia elleni harcot meghirdető Akcióterv, mely ennek a Deklarációnak a részét képezi, felkérte a Miniszteri Bizottságot, hogy hozza létre az Európai Rasszizmus és Intolerancia-ellenes Bizottságot, többek között avval a mandátummal, hogy fogalmazza meg az általános irányelv ajánlásokat a tagországok számára;

Emlékeztetve továbbá az Európa Tanács állam- és kormányfői által elfogadott Végleges Deklarációra és Akciótervre, amelyeket Strasbourgban 1997 október 10-11-én, második csúcsertekezletükön hagytak jóvá;

Hangsúlyozva, hogy a Végleges Deklaráció megerősíti, hogy az Európa Tanács tagállamainak célja az, hogy egy szabadabb, toleránsabb és igazságosabb európai társadalmat építsenek és felszólít a rasszizmus, idegengyűlölet, antiszemitizmus és intolerancia elleni küzdelem elmélyítésére;

Figyelembe véve az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének 1203 (1993) sz. Ajánlásában foglalt javaslatot arra vonatkozóan, hogy a roma/cigány közösségek számára jelöljenek ki egy európai közvetítő személyt;

Figyelembe véve az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) által 1994. szeptember 20-23-án, az Európa Tanáccsal közös konzultációs munkával szervezett, az EBESZ régióban élő romákkal foglalkozó emberi dimenziók szemináriumának következtetéseit, valamint az EBESZ és az Európa Tanács folyamatos

együttműködését ezen a területen;

Üdvözölve, hogy a Főtitkár 1994-ben az Európa Tanács romákkal/cigányokkal kapcsolatos tevékenységeihez egy koordinátort nevezett ki;

Figyelembe véve a romákkal/cigányokkal foglalkozó Szakértői Csoport (MG-S-ROM) munkáját;

Emlékeztetve a tagállamok Miniszteri Bizottságának R (97) 21.sz. Ajánlására a médiával és a tolerancia légkörének támogatásával kapcsolatban;

Emlékeztetve az ECRI 1.sz. általános irányelveket kitűző ajánlásában foglalt előirányzatokra, melyek a tagországok támogatását szorgalmazzák a rasszizmus, idegengyűlölet, antiszemitizmus és intolerancia elleni hatékony küzdelmükben oly módon, hogy konkrét és specifikus intézkedések megtételére tesznek javaslatot egy korlátozott számú, különlegesen érintett területen;

Mélyen meggyőződve arról, hogy Európa egy megosztott értékekkel rendelkező közösség, beleértve minden emberi lény egyenlő jogokon alapuló méltóságát és hogy az egyenlő méltóság tiszteletben tartása minden demokratikus társadalom alapköve;

Emlékeztetve arra, hogy Európa történelmének öröksége azt a küldetést hagyományozza a társadalmakra, hogy emlékezzenek a múlt éberségük folytonos életben tartásával és a rasszizmus, idegengyűlölet, antiszemitizmus és intolerancia bármely megnyilvánulásával szembeni aktív ellenállással;

Tisztelettel adózva a második világháborúban a fajüldöző politikának és kivégzéseknek áldozatul esett emberek emlékének és nem felejtve, hogy igen nagy számban pusztultak el romák/cigányok az ilyen politikák következtében;

Hangsúlyozva, hogy ebben a tekintetben az Európa Tanács az alapító értékek megtestesítője és védelmezője - különös tekintettel az emberi jogok védelmére és támogatására -, mely alapító értékek bázisán épült ujja Európa a második világháború borzalmai után;

Emlékeztetve arra, hogy a rasszizmus, idegengyűlölet, antiszemitizmus és intolerancia elleni harc az emberi jogok védelmének és támogatásának szerves részét képezi, hogy ezek a jogok univerzálisak és megoszthatatlanok, és hogy minden emberi lényt - bármilyen megkülönböztetés nélkül - megilletnek ezek a jogok;

Hangsúlyozva, hogy a rasszizmus, idegengyűlölet, antiszemitizmus és intolerancia elleni harc mindenekelőtt a társadalom sebezhető tagjai jogainak a védelmét kell hogy szolgálja;

Meggyőződve arról, hogy a rasszizmus és diszkrimináció elleni harc bármely akciójában a hangsúlyt az áldozatra és helyzetének javítására kell helyezni;

Tudatában annak, hogy a romák/cigányok egész Európában szenvednek a folyamatosan létező előítéletektől, áldozatai a társadalomban mélyen gyökerező fajgyűlöletnek, néha célpontjai a rasszizmus és intolerancia erőszakos megnyilvánulásainak és hogy alapvető jogaikat rendszeresen megsértik vagy fenyegetik;

Annak tudatában is, hogy a romák/cigányok elleni folyamatosan létező előítéletek az ellenük irányuló diszkriminációhoz vezetnek a társadalmi és gazdasági élet számos területén, és hogy ez a diszkrimináció a legfontosabb tényező igen sok romát/cigányt érintő társadalmi kirekesztésben;

Meggyőződve arról, hogy a tolerancia elvének támogatása a nyitott és pluralista társadalmak fennmaradásának garanciája, ami békés egymás mellett élést tesz lehetővé;

az alábbi ajánlást teszi a tagállamok kormányainak:

- írják alá és ratifikálják a releváns nemzeti jogi eszközöket a rasszizmus, idegengyűlölet, antiszemitizmus és intolerancia elleni harc terén, különös tekintettel a Nemzeti Kisebbségek Védelmének Keret Megállapodására és a Regionális és Kisebbségi Nyelvek Európai Chartájára;
- biztosítsák, hogy a különböző roma/cigány közösségek hivatalos neve legyen azonos avval a névvel, amelyet a kérdéses közösség használni kíván saját maga azonosítása céljából;
- emlékeztetve a rasszizmus és intolerancia megnyilvánulásaira, amelyeknek romák/cigányok esnek áldozatul, adjanak kiemelkedő prioritást az ECRI 1. sz. általános irányelv ajánlásában foglalt előirányzatok hatékony végrehajtásának, melyek felkérést tartalmaznak szükséges intézkedések megtételére annak biztosítása érdekében, hogy a nemzeti büntető-, polgári és közigazgatási jog kifejezetten és specifikusan ellenezze a fajgyűlöletet, az idegengyűlöletet, az antiszemitizmust és az intoleranciát;

- biztosítsák, hogy a diszkrimináció mint olyan, valamint a diszkriminatív intézkedések ellen megfelelő törvénykezéssel lépnek fel és ebből a célból a polgári jogba specifikus előirányzatokat integrálnak különösen a foglalkoztatottság, a lakásellátás és oktatás területén;
- minősítsenek törvénytelennek minden, a közigazgatási hatóságok részéről, tevékenységük végrehajtása során megnyilvánuló megkülönböztetést;
- biztosítsanak megfelelő jogi segítséget romáknak/cigányoknak, akik megkülönböztetés áldozatai és akik jogi lépéseket kívánnak tenni;
- tegyenek megfelelő intézkedéseket, hogy az igazságszolgáltatás teljes mértékben és azonnal megtörténjen a romák/cigányok alapvető jogai megsértésének eseteiben;
- különös figyelemmel gondoskodjanak arról, hogy a büntetlenségnek semmilyen mérvű toleranciája ne érvényesüljön a romák/cigányok ellen elkövetett bűncselekmények tekintetében és ezt tudatosítsák világosan a közvéleményben;
- dolgozzanak ki és támogassanak speciális oktatási programokat az igazságszolgáltatás különböző intézményeinek minden szintjén tevékenykedő személyek számára a kulturális megértés elősegítése és az előítéletesség veszélyének tudatosítása érdekében;
- ösztönözzék a rendőrség, a helyi hatóságok és a roma/cigány közösségek közötti párbeszéd megfelelő lehetőségeinek fejlesztését;
- ösztönözzék, hogy a média szakembereiben, mind az audio-vizuális területen, mind pedig a nyomtatott sajtó területén, egyre jobban tudatosodjék különleges felelősségük azért, hogy szakmájuk gyakorlása közben nem közvetítsenek előítéleteket, és legfőképpen tartózkodjanak attól, hogy úgy tudósítsanak incidensekről, amelyeknek résztvevői történetesen a roma/cigány közösség tagjai, hogy a beszámolójuk a roma/cigány közösség egészének vétkességét sugallja;
- tegyék meg a szükséges lépéseket annak biztosítására, hogy az állampolgárság *de jure* és *de facto* elnyerésének szabályai, valamint a menedékjog oly módon legyenek megfogalmazva és alkalmazva, hogy azok ne eredményezzék a romák/cigányok különleges diszkriminációját;
- gondoskodjanak arról, hogy az országon belüli „utazás” kérdései - különös tekintettel a lakóhely és várostervezésre vonatkozó szabályzatokra - olyan módon nyerjenek megoldást, ami nem akadályozza az érintett személyek életmódját;
- alakítsanak ki intézményi lehetőségeket annak elősegítésére, hogy a roma/cigány közösségek aktív szerepet játszassanak és részt vehessenek a döntés hozatali folyamatban nemzeti, regionális és helyi konzultatív mechanizmusok útján, prioritást adva az egyenlőség talaján álló partnerség eszméjének;

- tegyenek speciális lépéseket a romák/cigányok képzésének ösztönzésére abból a célból, hogy a romák/cigányok tudatában legyenek jogaiknak és jogaik érvényesítési lehetőségeinek, valamint hogy ismerjék a jogrendszer működését;
- szenteljének különleges figyelmet a roma/cigány nők helyzetének, akik gyakran kétszeres diszkrimináció alanyai, nevezetesen mint nők, és mint romák/cigányok;
- határozottan lépjenek fel a roma/cigány gyerekek minden fajta iskolai elszigetelése ellen és biztosítsák a művelődéshez való egyenlő hozzáfutás tényleges lehetőségét;
- minden iskola tantervébe építsenek be ismereteket a roma/cigány történelemről és kultúráról, és szervezzenek képzési programokat a tanárok számára ezekről a témákról;
- segítsék elő azoknak a nem-kormányközi szervezeteknek a tevékenységét, amelyek fontos szerepet játszanak a romák/cigányok elleni fajgyűlölet és intolerancia elleni harcban és amelyek szükséges jogi támogatással látják el őket;
- bátorítsák a roma/cigány szervezeteket, hogy legyenek aktívak a polgári társadalom megerősítése érdekében;
- dolgozzanak ki bizalom erősítő intézkedéseket egy nyitott és pluralista társadalom megőrzése és erősítése érdekében, a békés egymás mellett élés megvalósításának szem előtt tartásával.

